

TUSSENSTAND ROUTEKAART CHEMIE 2012-2030

'WE ZIJN EN ROUTE'

Het sluiten van de materiaalketen (recycling), is een van de oplossingsrichtingen die broeikasgassen terugdringt.

Vier jaar geleden presenteerde de VNCI met de Routekaart Chemie 2012-2030 haar ambitie om de uitstoot van broeikasgassen met 40 procent te reduceren. Hoofd Energie en Klimaat Reinier Gerrits stelt vast dat de ambitie nog steeds haalbaar is. Mits de overheid een aantal ontwikkelingen actief ondersteunt, zoals de realisatie van grootschalige demoplants. Ook is het tijd dat Nederland broeikasgasreductie centraal stelt en het hokjesdenken zoals nu rondom het Energieakkoord durft los te laten.

Tekst: Igor Znidarsic

De chemische industrie in Nederland wil in 2030 40 procent minder broeikasgassen uitstoten (ten opzichte van 2005). Hoe, dat staat beschreven in de in 2012 opgestelde Routekaart Chemie 2012-2030. Het rapport bevat een inventarisatie van de innovatiemogelijkheden voor broeikasgasreductie. Voor een zo realistisch mogelijk beeld is gekozen voor een bottom-upbenadering, vanuit de projecten zelf. De Routekaart beschrijft welke projecten al lopen, wat zij kunnen bijdragen aan de beoogde CO2-

emissiereductie, welke projecten nog van start gaan, welke nog nodig zijn, én aan welke voorwaarden voldaan moet worden. Er zijn zes oplossingsrichtingen gedefinieerd: verbetering van de energie-efficiëntie, vervanging van fossiele door biobased grondstoffen, *carbon capture and storage/usage* (CCS/CCU, ondergronds opslaan of hergebruiken van CO2), het sluiten van de materiaalketen (recycling), ontwikkeling van duurzame producten en hernieuwbare energie. De Routekaart laat van elke oplossingsrichting de haalbare bijdrage in mega-

ton CO2-reductie zien. (Zie ook www.routekaartchemie.nl.)

"We zijn goed en route", constateert hoofd Energie en Klimaat bij de VNCI Reinier Gerrits nu. "Er zijn de nodige slagen gemaakt, zowel door de overheid als door de chemische industrie. Wat betreft de inzet van hernieuwbare energie lopen we bijvoorbeeld harder dan destijds voorzien. Dit is voornamelijk het effect van een stimuleringsbeleid gericht op het opwekken van hogetemperatuurwarmte – stoom – met biomassa. Iets dat ook de komende jaren nog een flinke groei zou kunnen doormaken. Ook op het gebied van biobased grondstoffen zijn er een aantal serieuze initiatieven ontstaan, zoals de ontwikkeling van grondstoffen uit hout en suikerbieten en gebruik van organisch restmateriaal door SABIC om een deel van de productie te verduurzamen. Hetzelfde geldt voor chemische recycling, met mooie projecten van QCP, AkzoNobel en Enerkem en Ioniqua en Indorama."

Surplus

Hoewel uit een rapport van McKinsey blijkt dat voor iedere ton CO2 die de chemische industrie bij de pro-

'Het steekt ons dat de broeikasgasreductie door hernieuwbare materialen structureel buiten beeld blijft'

Ook op het gebied van procesefficiency heeft de chemiesector goede cijfers neergezet.

ductie uitstoot, er verderop in de keten drie vermeden worden door toepassing van isolerend materiaal en lichtere en/of sterkere materialen, kreeg ontwikkeling van duurzame producten in de Routekaart destijds weinig aandacht. "Omdat de ontwikkeling van duurzame producten de corebusiness is van bedrijven in de keten, is de rol van de VNCI op dit vlak beperkt", aldus Gerrits. Wat betreft de ontwikkelingen rondom CCS/CCU is er veel onzekerheid. "De laatste signalen rondom het ROAD-project (CO₂-opslag in Rotterdam) zijn redelijk positief, maar er zijn geen andere CO₂-afvang/opslag-projecten in beeld. Het toepassen van CO₂ als grondstof met duurzame energie is met name interessant als er echt substantiële delen van de dag een surplus is aan goedkope duurzame energie. Op dit moment blijken andere opties, zoals *Power2Products of heat*, interessanter."

Op het gebied van de oplossingsrichting procesefficiency heeft de chemiesector goede cijfers neergezet over de afgelopen jaren, met vele energiebesparende projecten van onder meer SABIC (upgrade Olefins 4-kraker), BASF Heerenveen

(diverse maatregelen) en Trinseo (innovatieve thermocompressor). "Het overall beeld is dat de gestelde ambitie van de Routekaart nog steeds haalbaar is", concludeert Gerrits.

Onvoldoende stimulans

Maar daarvoor zijn wel een aantal veranderingen nodig. Volgens Gerrits gaat er in het kader van het Energieakkoord veel budget naar hernieuwbare energie en is er onvoldoende stimulans, in de vorm van investeringsondersteuning of risicoafdekking, voor nieuwe technologieën en de ontwikkeling van nieuwe materialen en grootschalige demoplants. "Specifiek voor hernieuwbare materialen – recycling en biobased materialen – steekt het ons dat de broeikasgasreductie die hiermee gerealiseerd wordt structureel buiten beeld blijft. Zowel qua ondersteuning via de SDE+ als in discussies rondom bijvoorbeeld de rechtzaak die Urgenda heeft aangespannen. Dit zijn voor onze sector belangrijke mogelijkheden om additioneel fossiele CO₂-uitstoot te reduceren. De komende begrotingsronde mag dit wat ons betreft warme aandacht krijgen." Daarnaast heeft de industrie volgens Gerrits last van het "hokjesdenken" van andere partijen. "We

krijgen met enige regelmaat te horen dat we te weinig doen in het kader van het Energieakkoord. Als we dan wijzen op de vele projecten die we genereren, wordt gesteld dat veel daarvan formeel niet meetellen onder de noemer 'finale energiebesparing' binnen onze sector, zoals restwarmtebenutting en vergroening van materialen. Of dat de door ons gerealiseerde broeikasgasreductie uiteindelijk buiten de Nederlandse grenzen wordt gerealiseerd en daarom niet meetelt. Iets dat in het kader van een mondiaal klimaatprobleem natuurlijk ridicuul is."

Gerrits benadrukt dat de sector zal blijven focussen op de in de Routekaart geïdentificeerde kansen voor de chemie om maximaal bij te kunnen dragen aan broeikasgasreductie. "Maar we verwachten ook dat het beleid en de maatschappelijke organisaties ons op dit vlak proberen te ondersteunen." Dat de sector goed bezig is, blijkt uit de energieconvenanten MJA3 en MEE. "Over 2013 en 2014 hebben we een efficiëntieverbetering van respectievelijk 3,0 en 2,4 procent weten te realiseren. Dat zullen we niet jaarlijks kunnen doen, omdat je met investeringscycli zit, maar desalniettemin een forse prestatie." ■

ENERGIEDIALOOG

De komende maanden levert de VNCI input voor de Energiedialoog, die gaat over de periode 2023-2050 (het Energieakkoord gaat tot 2023). De Energiedialoog moet inventariseren wat er in de maatschappij nodig is voor een volledig duurzame energievoorziening in 2050. Tegelijkertijd is ook de visie Biomassa 2030 van de overheid uitgebracht. "Wij sturen aan op één integraal beleid voor broeikasgasreductie, in lijn met onze Routekaart. Wat ons betreft wordt het daarmee een Energie- en Klimaatdialoog", aldus Gerrits.